

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Rijksuniversiteit Groningen
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 72
9700 AB GRONINGEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
32713278

Bijlagen
1

Datum 24 mei 2022
Betreft Besluit macrodoelmatigheid wo master Sustainable Health

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht College,

Met uw brief van 17 februari 2022, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 28 februari 2022, heeft u mij het voornemen voorgelegd om de wo-masteropleiding Sustainable Health als bekostigde opleiding te verzorgen in Leeuwarden.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 10 mei 2022, kenmerk 2022/015, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO en het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de wo-masteropleiding Sustainable Health als bekostigde opleiding te verzorgen in Leeuwarden.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan criterium a van artikel 4, eerste lid, van de Regeling, maar niet aan criterium b van dat artikel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de UNL.

Onze referentie
32713278

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Robbert Dijkgraaf,
namens deze,
MT-lid Hoger Onderwijs en Studiefinanciering

Hubert-Jan Albert

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Rijksuniversiteit Groningen Voltijd wo master Sustainable Health Leeuwarden	2022/015	10/05/2022

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 28/02/2022 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Rijksuniversiteit Groningen om de wo master Sustainable Health als bekostigde opleiding te verzorgen te Leeuwarden (brief van 17/02/2022 met kenmerk SER 22/01422). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. Omwille van de zorgvuldige besluitvorming is op 14/04/2022 de beslistermijn verlengd tot 23/05/2022.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Rijksuniversiteit Groningen om de wo master Sustainable Health als bekostigde opleiding te Leeuwarden te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de wo master Sustainable Health in voltijd in Leeuwarden aanbieden. Het gaat om een Engelstalige wo master en deze omvat 60 studiepunten. Aanvrager wil de master Sustainable Health in het Croho onderdeel Gezondheidszorg laten registreren.

De wo master Sustainable Health richt zich op een integrale benadering van (publieke) gezondheid, vanuit een brede opvatting van gezondheid en waarbij met name aspecten zoals de sociale context

van gezondheid, de fysieke leefomgeving en ziektepreventie aan bod komen.

De opleiding bestaat inhoudelijk uit de vakken: A Historical, Political, Philosophical and Ethical Approach, Principles of Global Public Health and Community-based Preventive Medicine, Planetary Health, Social Determinants of Health, Quantitative and Qualitative Methods for Research in Global Public Health, Health Care Systems, Accessibility and Sustainability en Local and International Governance of Sustainable Health. Het curriculum bestaat daarnaast uit vakken met een focus op onderzoeks- en interdisciplinaire vaardigheden.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een bachelordiploma op het gebied van interdisciplinaire studies, gezondheidswetenschappen, life sciences of sociale wetenschappen met minimaal 10 studiepunten aan voorkennis op het gebied van gezondheid of gezondheidszorg en met minimaal 5 studiepunten aan statistiek-vakken. Afgestudeerden van de opleiding kunnen volgens aanvrager onder meer de functies beleidsmedewerker, programmamanager, wetenschappelijk of toegepaste onderzoeker, bestuurder en hr-manager bekleden.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a, maar niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat de bestaande opleidingen reeds kunnen voorzien in de geringe arbeidsmarktbehoefte die aanvrager aannemelijk heeft gemaakt en de maatschappelijke en wetenschappelijke behoefte die aanvrager heeft aangetoond. Er is derhalve geen ruimte om deze opleiding aan het bestaande aanbod toe te voegen.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de wo master Sustainable Health aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de landelijke arbeidsmarktbehoefte aan de wo master Sustainable Health naar ROA's database Arbeidsmarktinformatiesysteem (AIS) en het Dashboard Spanningsindicator van het UWV. Aanvrager verwijst tot slot naar een werkveldonderzoek dat aanvrager door Bureau Beleidsonderzoek in samenwerking met Tien Organisatieadvies heeft laten uitvoeren. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in het rapport 'Sustainable Health Werkveldanalyse' (juli 2021).

Aanvrager heeft een beroep gedaan op de prognoses van het ROA voor het opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen. De commissie beschouwt de prognoses van het opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen als relevant, omdat onder meer de (aan)verwante masters Global Health, Health Sciences, Governance and Leadership in European Public Health, Clinical and Psychosocial Epidemiology, Health Education and Promotion, Healthy Ageing Professional en Vitality and Ageing hierin zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
>> Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		3000	3	0.6	gemiddeld
>> Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2026		12100	14	2.2	gemiddeld
>> Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2026		15100	17	2.7	gemiddeld
>> Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		12300	14	2.2	laag
>> Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.98				groot
>> Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.98				goed

Bron: ROA AIS

Aanvrager heeft tevens een beroep gedaan op de prognoses van het ROA voor het opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen. De commissie acht de prognoses voor dit opleidingstype eveneens enigszins relevant, omdat hierin de (aan)verwante masters European Master in Health Economics and Management (joint degree), Health Economics, Policy and Law, Healthcare Policy, Innovation and Management en Policy Analysis and Entrepreneurship in Health and Life Sciences zijn ondergebracht. De commissie merkt ten aanzien van dit opleidingstype op dat binnen dit opleidingstype vele niet verwante opleidingen zijn geschaard. Daarom biedt dit opleidingstype slechts een geringe indicatie van de toekomstige arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de wo master Sustainable Health. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als redelijk. ROA verwacht enige knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2026 (zie tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
>> Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		12800	6	0.9	hoog
>> Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2026		30200	13	2.1	gemiddeld
>> Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2026		43000	19	2.9	gemiddeld
>> Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		44100	19	3	gemiddeld
>> Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	1.03				enige
>> Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	1.03				redelijk

Bron: ROA AIS

Aanvrager doet binnen het AIS van ROA tevens een beroep op de arbeidsmarktprognoses voor de beroepsgroepen beleidsadviseurs, managers zorginstellingen, overheidsbestuurders en zorg en welzijn beroepen. De commissie overweegt dat binnen ROA's prognoses per opleidingstype zowel verwachte vacatureaantallen worden opgenomen als de uitstroomcijfers van afgestudeerden.

Zodoende wordt inzichtelijk gemaakt wat de verhouding is tussen werkzoekenden en baanopeningen, waardoor een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van een bepaald opleidingstype kan worden vastgesteld. In ROA's prognoses per beroepsgroep is slechts het aantal verwachte vacatures opgenomen, zonder dat dit wordt afgezet tegen de uitstroom uit opleidingen of het gevraagde opleidingsniveau. Om die reden kent de commissie in algemeenheid het meeste gewicht toe aan relevante opleidingstypen in ROA's database AIS. De commissie overweegt dat afgestudeerden van de voorgenomen master onder meer in aanmerking komen voor de functies beleidsadviseurs, managers binnen gezondheidsinstellingen en bestuurders. De beroepsgroepen managers zorginstellingen en overheidsbestuurders omvatten blijkens de ROA-classificatie onder meer managers gezondheidszorg en ambtenaren in beleidvoerende functies en bestuurders van belangenorganisaties. De commissie is gelet hierop van mening dat de arbeidsmarktprognoses voor de beroepsgroepen beleidsadviseurs, managers zorginstellingen, overheidsbestuurders een indicatie geven van de toekomstige arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen master. Daarbij plaatst de commissie de kanttekening dat afgestudeerden van de beoogde master niet direct in aanmerking zullen komen voor de functie van bestuurder, omdat deze functie een zekere mate van senioriteit vereist en bestuur en governance slechts een beperkt onderdeel vormen van de master. ROA verwacht binnen deze beroepsgroepen grote knelpunten in de personeelsvoorziening in de periode tot 2026. Aanvrager verwijst ook naar de prognoses voor de beroepsklasse zorg en welzijn beroepen. De commissie merkt op dat binnen deze beroepsklasse strikt gereguleerde zorgberoepen vallen zoals arts, fysiotherapeut en psycholoog. Afgestudeerden van de voorgenomen opleiding komen niet in aanmerking voor deze beroepen. Bovendien bevindt deze beroepsklasse zich naar het oordeel van de commissie op een te hoog aggregatieniveau om een voldoende scherp beeld te krijgen van de toekomstige arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen master. De commissie laat de prognoses voor de beroepsklasse zorg en welzijn beroepen dan ook buiten beschouwing.

De commissie resumeert dat ROA's prognoses voor de (enigszins) relevante opleidingstypen en beroepsgroepen een positieve indicatie geven van de arbeidsmarktbehoefte aan dit type afgestudeerden.

Aanvrager doet ter onderbouwing van een landelijke arbeidsmarktbehoefte een beroep op de spanningsindicatoren van het UWV voor de beroepsgroepen beleidsadviseurs, managers zorginstellingen en overheidsbestuurders over vierde kwartaal van 2019 tot en met het vierde kwartaal van 2020. Aanvrager heeft tevens een beroep gedaan op de spanningsindicator voor de beroepsklasse zorg en welzijn beroepen. De commissie laat de spanningsindicator voor deze beroepsklasse om voornoemde reden buiten beschouwing. De spanning voor de beroepsgroepen beleidsadviseurs, managers zorginstellingen en overheidsbestuurders was over deze periode overwegend krap met uitzondering van het tweede kwartaal van 2020. De commissie heeft ook de meest recente spanningsindicatoren over het eerste kwartaal van 2021 tot en met vierde kwartaal van 2021 geraadpleegd. Het UWV typeerde de arbeidsmarkt over deze periode eveneens als krap. De commissie is van mening dat de spanningsindicatoren voor de beroepsgroepen beleidsadviseurs, managers zorginstellingen en overheidsbestuurders een positieve indicatie geven van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master.

Aanvrager heeft in 2021 een werkveldonderzoek laten uitvoeren door Bureau Beleidsonderzoek in samenwerking met Tien Organisatieadvies. In het rapport 'Sustainable Health Werkveldanalyse' (juli 2021) zijn de resultaten van het onderzoek naar de arbeidsmarktbehoefte beschreven. De werkveldanalyse is uitgevoerd door middel van 12 interviews (waarin met in totaal vijftien personen is gesproken) onder onderzoeks-, zorg- en overheidsorganisaties (afgenomen in april, mei en juni 2021). De namen en functies van de geïnterviewden alsmede de organisaties waar zij werkzaam zijn, zijn in het rapport weergegeven. De verslagen van de interviews zijn als bijlage opgenomen.

De eerste onderzoeksvraag is als volgt geformuleerd: 'Welke relevante ontwikkelingen zijn er in het

werkveld, waarop de beoogde opleiding zich richt en worden die ook herkend door stakeholders in het werkveld in termen van functies en vaardigheden?' De vervolgvraag luidt: 'In hoeverre is de opleiding een antwoord op de vraag die de trends oproepen? Met betrekking tot deze onderzoeksvragen beschrijft het rapport dat - samengevat weergegeven - organisaties de trends en ontwikkelingen die leiden tot een behoefte aan een ander type professional herkennen en onderschrijven. Door het werkveld is met name ook aangegeven dat een integrale en brede benadering noodzakelijk is voor effectieve preventie. Deze benodigde integrale en brede benadering sluit volgens de geïnterviewden aan op organisatieveranderingen die in het werkveld worden gesignaleerd. Zowel in de zorg als daarbuiten is er meer behoefte aan een programmatische aanpak van (beleids)problemen. Kenmerkend daarvoor is het overkoepelende karakter en het kunnen opereren in een samenwerkings- en netwerkrelatie met andere partijen. Door geïnterviewden wordt aangegeven dat ook in dat opzicht de master aansluit bij een (groeïende) behoefte. Het rapport concludeert voorts dat de beoogde master zeer goed aansluit bij de verwachte trends in het beroepenveld en de behoeftes die daaruit voortvloeien. Om de behoefte vanuit de arbeidsmarkt te kwantificeren is aan de geïnterviewden ook gevraagd of er in het werkveld behoefte is aan de beoogde master (en aan het beoogde masterniveau), en of er voldoende arbeidsmarktperspectief is voor afgestudeerden van deze master. De behoefte bij werkgevers aan afgestudeerden van deze master is volgens het rapport groot en evident maar is moeilijk eenduidig te onderbouwen in kwantitatieve termen. Naast de uitbreiding van bestaande functies zal het immers ook gaan om nieuwe functies, die nu nog niet goed in beeld zijn (en waarover dus ook nog geen arbeidsmarkt cijfers beschikbaar zijn). Eén geïnterviewde geeft aan dat 'Het is moeilijk om te beoordelen of daarvoor een master nodig is. Het is ook de vraag wat de markt daarvoor over heeft.' Een andere geïnterviewde geeft in het verlengde hiervan aan 'Op zich een goed idee, maar de vraag is een beetje wat het nut is van deze opleiding. Voor welk probleem is het een oplossing?' In de werkveldanalyse zijn er vier organisaties/respondenten die desgevraagd de intentie hebben uitgesproken om in totaal 15 tot 25 afgestudeerden van de beoogde master aan te willen nemen. Het totaal aantal werkgevers is volgens de onderzoekers echter veel groter. Ook geldt dat in het algemeen de zorgsector groot is en de zorg naar verwachting één van de grootste groeisectoren in termen van banen met een toenemende arbeidsmarktcrachte. Het werkveldonderzoek toont daarenboven aan dat de invalshoek 'sustainability' een sterke specifieke behoefte vervult. Verder is er door geïnterviewden nadrukkelijk geconstateerd dat de master aansluit op behoeftes in het hele, brede zorgveld, maar zeker ook daarbuiten in meerdere sectoren of op het snijvlak van sectoren ('domeinoverstijgende functies). Het gaat dus niet alleen om functies in de zorg, maar ook bij bijvoorbeeld gemeenten, provincies of woningbouwverenigingen. De commissie constateert dat de betrokken werkveldpartijen relevant zijn en overwegend functies bekleden waarin zij invloed kunnen uitoefenen op het personeelsbeleid en/of zicht hebben op de inhoudelijke ontwikkelingen in het werkveld (onder meer HR Manager van een thuiszorginstelling, Regiomanager wonen, welzijn en zorg, Strategisch Adviseur van een landelijk expertisecentrum en projectleider van een werkgeversorganisatie in zorg en welzijn). Het betreft aldus organisaties die als afnemend werkveld kunnen worden aangemerkt. De commissie overweegt voorts dat Bureau Beleidsonderzoek in het door haar uitgebrachte rapport haar onderzoeksmethode inzichtelijk heeft gemaakt en dat Bureau Beleidsonderzoek de wijze waarop zij op basis van de door middel van dat onderzoek verkregen resultaten tot haar conclusie is gekomen inzichtelijk heeft gemaakt. Omdat de steekproef klein is, zijn de uitkomsten naar het oordeel van de commissie indicatief. De commissie beschouwt de uitkomsten van dit onderzoek als een indicatie van een kwalitatieve en een geringe kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen wo master Sustainable Health. De commissie acht het aannemelijk dat genoemde ontwikkelingen in de gezondheidszorg maken dat in de toekomst naar verwachting een grotere vraag zal zijn naar professionals die vanuit een brede en integrale aanpak vraagstukken rondom (publieke) gezondheid kunnen oplossen.

De commissie is van oordeel dat het onderzoek aantoont dat sprake is van een geringe kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte aan deze afgestudeerden. Daarbij heeft de commissie in aanmerking genomen dat twee geïnterviewden kritische kanttekeningen hebben geplaatst bij de

beoogde master.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat aanvrager een geringe arbeidsmarktbehoefte aan de wo master Sustainable Health aannemelijk heeft gemaakt. De commissie overweegt daarbij dat de ROA-prognoses, de spanningsindicatoren van het UWV alsmede de resultaten van werkveldanalyse (vanwege de beperkte steekproef en vanwege het feit dat slechts vier organisaties/respondenten de intentie hebben uitgesproken om afgestudeerden van de beoogde master aan te willen nemen) slechts blijf geven van een indicatie van een arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte onder meer naar de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 'Een gezond vooruitzicht' van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (2018), het 'Nationaal Preventieakkoord. Naar een gezonder Nederland' (2018), het essay 'Gezondheidsverschillen voorbij' van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (2020) en het rapport 'Anders kijken, anders leren, anders doen' van het Zorginstituut Nederland onder redactie van de Commissie Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen (2016).

Aanvrager betoogt dat er een duidelijke behoefte is aan meer aandacht voor ziektepreventie vanuit een interdisciplinaire benadering. Daartoe verwijst aanvrager naar de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 'Een gezond vooruitzicht' van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (2018). Deze verkenning vermeldt dat complexe opgaven (toenemende vergrijzing, toename in het aantal mensen met een chronische aandoening, meer stress en druk in de samenleving en een toenemende opeenstapeling van gezondheids- én sociale problemen bij kwetsbare groepen) vragen om een integrale aanpak (p. 6, 7, 9 en 34). Aanvrager stelt voorts dat de beoogde master aansluit op de verschuiving van interventie naar preventie, zoals benoemd in het 'Nationaal Preventieakkoord. Naar een gezonder Nederland' (2018). In dit akkoord wordt ingezet op preventie op de thema's roken, overgewicht en problematisch drinken. Hierin bevindt zich volgens het akkoord een direct aangrijpingspunt om de mensen met een structureel laag inkomen en een lage opleiding beter te bereiken (p. 6). In het verlengde hiervan verwijst aanvrager naar het essay 'Gezondheidsverschillen voorbij' van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (2020). Hierin wordt volgens aanvrager benadrukt dat er een 'complexe ongelijkheid' achter gezondheidsverschillen zit die niet met de huidige aanpak opgelost kan worden. De Raad voor Volksgezondheid & Samenleving pleit in het essay de gezondheidsverschillen aan te pakken vanuit een breder perspectief. Zolang de focus gericht blijft op het individu, op basis van inkomen en cognitieve vaardigheden, zal de hardnekkigheid van de gezondheidsverschillen die we nu kennen nog lang voortduren, aldus de raad (p. 21). Een interdisciplinaire benadering van gezondheidsvraagstukken volgt volgens aanvrager ook uit het adviesrapport 'Anders kijken, anders leren, anders doen' van het Zorginstituut Nederland onder redactie van de Commissie Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen (2016). Aanvrager betoogt dat de beoogde master aansluit bij de hoofdlijn 'Functioneren, veerkracht en eigen regie als rode draad door leertrajecten'. De Commissie Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen bepleit in deze hoofdlijn voor alle (zorg)opleidingen een brede, bio psychosociale benadering in plaats van uitsluitend een biomedische (p. 26). De commissie is met aanvrager van oordeel dat deze bronnen het maatschappelijk belang van het ontstaan van de wo master Sustainable Health onderstrepen aangezien de master zich richt op een integrale benadering van gezondheid.

De commissie is van mening dat aanvrager reeds op grond van het bovenstaande een maatschappelijke behoefte heeft aangetoond.

Beoordeling wetenschappelijke behoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de wetenschappelijke behoefte onder meer naar verscheidene wetenschappelijke vraagstukken zoals die zijn omschreven in de Nationale Wetenschapsagenda (2015).

Aanvrager betoogt dat de voorgenomen master aansluit op vragen in de Nationale Wetenschapsagenda. Het betreft ten eerste de vraag: 'Hoe bevorderen we gezondheid en voorkomen we ziekte via een gezond(e) leefstijl en gedrag?'. Volgens aanvrager sluit deze vraag aan bij de beoogde master, omdat er vanuit verschillende invalshoeken gekeken wordt naar de bevordering van gezondheid en ziektepreventie. De thema's die bij deze vraag spelen komen met name aan bod in de vakken Principles of Global Public Health and Community-based Preventive Medicine en Health Care Systems, Accessibility and Sustainability. De beoogde master sluit volgens aanvrager voorts aan bij de vraag: 'Wat zijn de effecten van de gebouwde omgeving op gezondheid en welzijn?', omdat binnen de beoogde opleiding concrete aandacht is voor het effect van de leefomgeving op gezondheid. De thema's die bij deze vraag spelen komen volgens aanvrager met name aan bod in het vak Planetary Health. Tot slot sluit de master aan bij de vraag: 'Kan er meer verbinding gemaakt worden tussen reguliere en complementaire zorg, uitmondend in integrale zorg, die rekening houdt met de grote diversiteit tussen patiënten?', omdat de sociale context van gezondheid en de toenemende complexiteit van zorgvragen, resulteren in een grote diversiteit tussen patiënten. De thema's die bij deze vraag spelen komen volgens aanvrager met name aan bod in de vakken Sustainable Health: an Interdisciplinary Approach en Social Determinants of Health. De commissie acht de verwijzing naar deze vragen voldoende beargumenteerd nu aanvrager concreet heeft aangegeven op welke wijze voornoemde onderzoeksvragen in het curriculum van de beoogde master hun concrete uitwerking hebben gevonden. De commissie constateert derhalve dat de opleiding aansluit op een wetenschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte en een wetenschappelijke behoefte en dat aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat de opleiding aansluit op een (geringe) arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet naar de mening van de commissie aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 28/02/2022 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Rijksuniversiteit Groningen om de wo master Sustainable Health in Leeuwarden aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager stelt voorop dat de wo master Sustainable Health zich richt op interdisciplinaire gezondheidsvraagstukken (veelal beleidsmatig van aard) vanuit de domeinen: social sciences (o.a. sociologie en bestuurskunde), medical sciences: (o.a. epidemiologie) en environmental sciences. Aanvrager stelt, ter onderbouwing van haar betoog dat er ruimte is voor een nieuwe masteropleiding Sustainable Health, dat er enkele multi- en interdisciplinaire masteropleidingen zijn die een beperkte inhoudelijke verwantschap hebben met de beoogde masteropleiding Sustainable Health. Het betreft de masters Health Sciences (Vrije Universiteit Amsterdam, Universiteit Maastricht en Erasmus Universiteit Rotterdam) en Global Health (Vrije Universiteit Amsterdam en Universiteit Maastricht). Deze opleidingen beschouwt aanvrager als verwant, maar bieden volgens aanvrager niettemin niet de hoeveelheid aandacht aan social, medical als environmental sciences die de beoogde master Sustainable Health wel biedt in de context van (publieke) gezondheid. Aanvrager beschouwt de volgende masters als enigszins verwant: Governance and Leadership in European Public Health (Universiteit Maastricht), Management, Policy Analysis and Entrepreneurship in the Health and Life Sciences (Vrije Universiteit Amsterdam), Healthcare Policy, Innovation and Management (Universiteit Maastricht), Health Economics, Policy and Law (Erasmus Universiteit Rotterdam), European Master in Health Economics and Management (Erasmus Universiteit Rotterdam) en Clinical and Psychosocial Epidemiology (Rijksuniversiteit Groningen). Aanvrager beschouwt deze master als aanverwant vanwege de focus op management en governance in de gezondheidszorg en bevatten volgens aanvrager niet de aandacht voor de themagebieden medical sciences en environmental sciences en daarmee ook niet de interdisciplinaire invalshoek die de master Sustainable Health kenmerkt. Aanvrager beschouwt tot

slot de master Population Health Management (Universiteit Leiden) als enigszins verwant gelet op haar interdisciplinaire karakter en vanwege het feit dat zij deels opleidt tot dezelfde soort functies als de aangevraagde master Sustainable Health. Deze master heeft volgens aanvrager een veel sterkere focus op data dan de aangevraagde master Sustainable Health en mist de focus op de sociale en ecologische context.

De commissie overweegt ten aanzien van de ruimte in het landelijk opleidingsaanbod als volgt. De commissie beoordeelt de ruimte in het verwant aanbod onder meer door te bepalen welke bestaande opleidingen verwant zijn aan de voorgenoemde opleiding. De onderwijsinstelling dient overtuigend te beargumenteren dat er nog voldoende ruimte is voor een nieuwe opleiding. De onderwijsinstelling dient hiertoe aan te geven wat het landelijk verwant aanbod van de aangevraagde opleiding is. Het verwant aanbod is aanbod dat inhoudelijk sterk met elkaar overeenkomt en opleidt tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt door de commissie gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenoemde opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Voorts kijkt de commissie naar de instroomdoelgroep die de opleiding bedient. Verder is voor de beoordeling van het verwant aanbod van belang om welke onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) het gaat. Verwante opleidingen worden dus niet louter bepaald aan de hand van de inhoud van een opleiding.

De commissie acht de master Health Sciences (Vrije Universiteit Amsterdam, Universiteit Maastricht en Erasmus Universiteit Rotterdam) en Global Health (Vrije Universiteit Amsterdam en Universiteit Maastricht) sterk verwant aan de beoogde master Sustainable Health. De Engelstalige master Health Sciences van de Vrije Universiteit Amsterdam onderzoekt het brede werkgebied van gezondheidsproblemen en kent onder meer de verwante specialisaties Health Policy en Prevention & Public Health en leidt net als de beoogde master op tot onderzoekers en beleidsmedewerkers. De eveneens Engelstalige master Global Health is specifiek gericht op het verwerven van kennis en vaardigheden op het gebied van inter- en transdisciplinair onderzoek ten behoeve van het bestuderen van wereldgezondheidsvraagstukken met een focus op het begrijpen van de wisselwerking tussen mondiale- lokale - biologische en sociaal-economische dimensies van ziekte. Deze master leidt eveneens op tot (onder meer) beleidsmakers en onderzoekers. De commissie acht de interdisciplinaire master Governance and Leadership in European Public Health (Universiteit Maastricht) eveneens sterk verwant vanwege de specialisaties Health & Life Sciences-based Policy en International Public Health en leidt onder meer op tot onderzoeker en (project)manager. Daarnaast acht de commissie de master Communication, Health and Life Sciences (Wageningen University) sterk verwant. Deze Engelstalige master bestudeert complexe maatschappelijke uitdagingen rondom gezondheid en life sciences vanuit verschillende perspectieven onder meer vanuit klimaat, milieu en duurzaamheid. De verwante track 'Health and Society' binnen deze master bestudeert de interactie tussen de mens en haar fysieke omgeving. Tot slot beschouwt de commissie de master Medical Humanities (Universiteit Utrecht) sterk verwant. Deze master bestudeert en analyseert uitdagingen binnen zorg en gezondheid vanuit verschillende perspectieven en ontwikkelt innovatieve oplossingen om deze problemen aan te pakken en leidt hun studenten onder meer op tot innovatiemanager, beleidsmedewerker en onderzoeker. De verwante track 'De burger, de maatschappij en gezondheid' binnen deze master bestudeert de bredere uitdagingen in het toekomstige gezondheidsdomein van de burger en maatschappij op regionaal, nationaal en mondiaal niveau. De commissie acht deze opleidingen sterk verwant omdat zij een soortgelijke instroomdoelgroep bedienen, omdat de programma's een substantiële overlap vertonen met het programma van de voorgenoemde opleiding en omdat zij hun studenten voor dezelfde beroepen opleiden.

De commissie acht de resterende masters aanverwant omdat zij raakvlakken vertonen met de voorgenoemde opleiding, maar dat zij ofwel een andere instroomgroep bedienen, ofwel hun studenten voor andere beroepen opleiden, ofwel dat hun programma's niet substantieel overlappen met de voorgenoemde opleiding. De commissie acht aanvullend de track Health, Wellbeing and

Society binnen de master Sociologie (Tilburg University) aanverwant. Deze track combineert inzichten vanuit de sociologie met gezondheidswetenschappen om beleid en preventieve maatregelen te ontwerpen voor het bestrijden van maatschappelijke- en gezondheidsproblemen. Daarnaast beschouwt de commissie de masters Gezondheidswetenschappen (Open Universiteit), Health Education and Promotion (Universiteit Maastricht), Healthy Ageing Professional (Fontys Hogescholen en Hanzehogeschool Groningen) en Vitality and Ageing (Universiteit Leiden) aanverwant. De master Gezondheidswetenschappen analyseert hoe gezondheid en welzijn beïnvloed worden door sociale en contextuele structuren. Gelet op de vorm waarin het onderwijs wordt aangeboden bedient deze master echter een andere instroomdoelgroep. De Engelstalige master Health Education and Promotion richt zich op kernelementen in het proces van het begrijpen en veranderen van gezondheid gerelateerd gedrag vanuit individueel en omgevingsperspectief en is - net als de aangevraagde master - onder meer gericht op de disciplines sociologie en epidemiologie. De master Healthy Ageing Professional is gericht op vraagstukken rondom gezond ouder worden en leidt studenten op tot change agents die zich bezighouden met het anders positioneren en organiseren van gezondheid in de veranderende maatschappij. Deze masters leiden hun studenten echter op voor andere beroepen dan de beoogde master Sustainable Health. De master Vitality and Ageing is gericht op innovatie van de gezondheidszorg voor ouderen en afgestudeerden worden opgeleid tot beleidsmakers en onderzoekers.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in de verwante bekostigde opleidingen. Er zijn geen (aan)verwante onbekostigde opleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide van 1071 eerstejaarsstudenten in 2017/2018 naar 1327 eerstejaarsstudenten in 2021/2021 waarna het aantal studenten in 2021/2022 is afgenomen naar 1271.

Tabel 3. Instroom eerstejaarsstudenten in (aan)verwant bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'17-'18	'18-'19	'19-'20	'20-'21	'21-'22
M Clinical and Psychosocial Epidemiology (research) (60399), voltijd	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	9	14	15	28	27
M Communication, Health and Life Sciences (66652), voltijd	Wageningen University (21PI), Wageningen	67	67	53	59	67
M European Master in Health Economics and Management (joint degree) (65017), voltijd	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	57	89	67	98	62
M Global Health (66902), voltijd	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	120	141	129	101	117
M Global Health (research) (66903), voltijd	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	29	24	27	30	37
M Governance and Leadership in European Public Health (60379), voltijd	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	29	18	49	40	41
M Health Economics, Policy and Law (60082), voltijd	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	133	126	172	208	220
M Health Education and Promotion (60461), deeltijd	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	15	10	18	14	4
M Health Education and Promotion (60461), voltijd	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	57	66	66	62	40
M Health Sciences (66851), voltijd	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	160	161	141	205	217
M Health Sciences (research) (60120), voltijd	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	27	24	18	23	29
	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	13	4	10		
M Healthcare Policy, Innovation and Management (60460), deeltijd	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	12	16	22	17	16
M Healthcare Policy, Innovation and Management (60460), voltijd	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	109	100	109	125	91
M Healthy Ageing Professional (49127), deeltijd	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen	42	28	14	22	25
	Fontys Hogescholen (30GB), Eindhoven			23	23	21
M Healthy Ageing Professional (49127), voltijd	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen	27	13	14	23	22
	Fontys Hogescholen (30GB), Eindhoven			8	15	11
M Management, Policy Analysis and Entrepreneurship in the Health and Life Sciences (60803), voltijd	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	110	114	101	144	133
M Sociology (66599), voltijd	Tilburg University (21PN), Tilburg	39	40	44	57	59
M Vitality and Ageing (60515), voltijd	Universiteit Leiden (21PB), Leiden	16	40	43	33	32
eerstejaarsinstroom	Totaal	1071	1095	1143	1327	1271

Bron: DUO

Aanvrager heeft op basis van de instroom van verwante masteropleidingen binnen RUG/Campus Fryslân een prognose gemaakt van de instroom. Aanvrager verwacht bij de start van de voorgenomen master een jaarlijkse instroom van 15 studenten. Binnen een jaar of vijf zal de instroom naar verwachting van aanvrager groeien naar om en nabij 25 studenten per jaar. De commissie acht de prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen wo master Sustainable Health wordt afgezet tegen de geringe arbeidsmarktbehoefte en maatschappelijke en wetenschappelijke behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt dan wel is aangetoond, dan blijkt dat er geen ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie constateert dat reeds een aanzienlijk aantal hbo en wo masteropleidingen wordt aangeboden die in de geringe arbeidsmarktbehoefte en maatschappelijke en wetenschappelijke behoefte kunnen voorzien. Dat de master Sustainable Health aansluit op de Geactualiseerde Kennisagenda Fryslân 2019-2025, maakt de weging van de ruimte die er is voor de nieuwe voltijdopleiding, niet anders. Uit de passage waar aanvraag aan refereert (p. 12) blijkt niet dat Friesland een bijzonder regionale positie (arbeidsmarktsituatie of het kenniseconomiesysteem) inneemt ten opzichte van de landelijke arbeidsmarkt op het terrein van gezondheid(szorg).

Vestiging van de opleiding in Leeuwarden heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de wo master Sustainable Health te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie merkt op dat hierboven is geconstateerd dat de voorgenomen wo master Sustainable Health sterke verwantschap vertoont met een aantal bestaande opleidingen. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de naam van de voorgenomen opleiding aan te laten sluiten bij de reeds geregistreerde opleidingsnamen.

Verder heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de wo master Sustainable Health in het Croho onderdeel Gezondheidszorg wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naamkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.